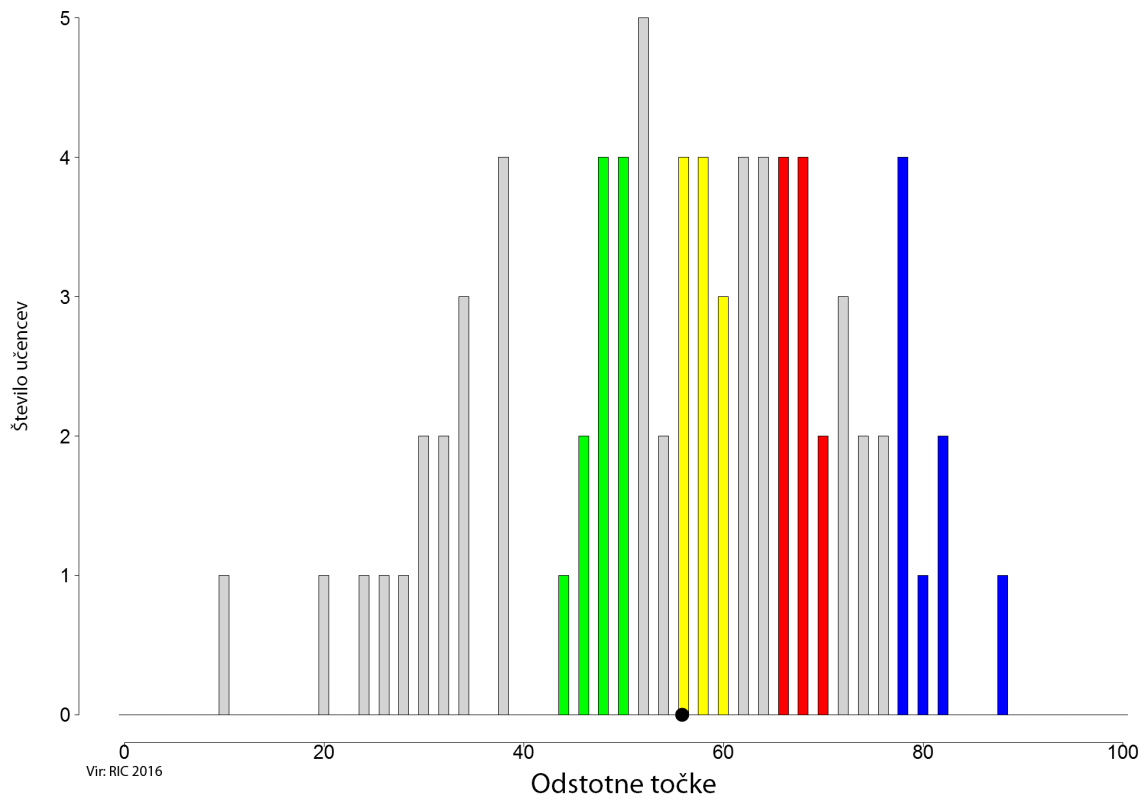

Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard

Slovenščina

Opisi dosežkov učencev 6. razreda pri NPZ-ju

Slika: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 6. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo spodnjo mejo četrtnine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: V večini nalog se je preverjalo znanje ob branju neumetnostnega besedila (7 postavk), pri eni nalogi (2 postavki) pa znanje jezika.

Taksonomske stopnje: Pri šestih nalogah (7 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri dveh nalogah (2 postavki) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: Največ je nalog alternativnega tipa, sledita nalogi obkroževanja in nalogi zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- prepoznajo vrsto besedila – opis delovnega postopka (**naloga 01.1**);
- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – potek delovnega postopka (**naloge 03.1, 04.1, 04.4, 04.5 in 06.1**);
- določijo zaporedje dejanj – določijo začetek postopka (**naloga 05.2**);
- uporabijo sklop nj (**naloga 09.1**);
- uporabijo končno ločilo (**naloga 11.2**).

Učenci med danimi odgovori poiščejo pravi odgovor, prepoznajo pravilne trditve, določijo začetek zaporedja dejanj in ustrezno uporabijo končno ločilo.

Zgled: **naloga 1**

Umetnostno besedilo

Vsebine: Z nalogami se je preverjalo znanje ob branju umetnostnega besedila (7 postavk).

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (7 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog: V zelenem območju je ena naloga kratkega odgovora, ena naloga obkroževanja in ena naloga alternativnega tipa.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – naslov (**naloga 01.2**), glavna oseba (**naloga 02.2**), stranske osebe (**naloga 02.3**), o čem pripoveduje književno besedilo (**naloge 04.1, 04.2, 04.3 in 04.4**).

Učenci v besedilu prepoznajo in samostojno prepišejo naslov, med danimi odgovori poiščejo in prepoznajo pravilne trditve o osnovnih podatkih iz umetnostnega besedila.

Zgled: **naloga 4**

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo med polovicama dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: V rumeno območje se je uvrstilo pet nalog (6 postavk), ki so preverjale znanje ob branju neumetnostnega besedila, in ena naloga (1 postavka), ki je preverjala znanje jezika.

Taksonomske stopnje: Pri štirih nalogah (6 postavk) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (1 postavka) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rumenem območju so naloge tipa obkroževanja, alternativnega tipa in kratkih odgovorov.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – o čem pripoveduje besedilo (**naloge 02.1, 04.3, 06.3 in 06.4**);
- določijo zaporedje dejanj – določijo zaporedje celotnega postopka (**nalogi 05.1 in 05.3**);
- v besedilu uporabijo vrstilni števnik (**naloga 10.1**).

Učenci natančneje berejo besedilo, odgovarjajo na vprašanja, o čem pripoveduje besedilo, bolje uporabijo osnovna slovnična pravila (vrstilni števnik) in določijo celotno zaporedje dejanj.

Zgled: **naloga 2**

Umetnostno besedilo

Vsebine: V rumeno območje sta se uvrstili dve nalogi (3 postavke), ki sta preverjali znanje ob branju umetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje: Pri obeh nalogah (3 postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog: V rumenem območju so naloge zapisa kratkega odgovora in tipa obkroževanja.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih besedila – prepoznajo avtorja (**naloga 01.1**);
- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih besedila – o čem pripoveduje besedilo (**nalogi 03.1 in 03.2**).

Zgled: **naloga 3**

Učenci odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih besedila, o avtorju besedila in tudi na vprašanja, o čem pripoveduje besedilo.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: V rdeče območje so se uvrstile tri naloge (4 postavke): dve (2 postavki) sta preverjali znanje neumetnostnega besedila, ena pa znanje jezika (2 postavki).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (2 postavki) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (1 postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: V rdečem območju so naloge alternativnega tipa in tipa kratkih odgovorov.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – potek delovnega postopka (**naloga 04.2**);
- danim besedam poiščejo protipomenko – protipomenki besed spodnji in večji (**nalogi 08.2 in 08.3**);
- pišejo krajše smiselno besedilo – zapišejo cilj družabne igre (**naloga 12.2**).

Učenci bolj zanesljivo izkazujejo jezikovno znanje, pri krajšem samostojnem zapisu upoštevajo navodila zahtevane vsebine.

Zgleda: **nalogi 8.2 in 8.3**

Opomba: 1. postavka naloge se je uvrstila nad modro območje.

Umetnostno besedilo

V rdečem območju ni nobene naloge, ki bi preverjala znanje ob umetnostnem besedilu.

V modro območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: V modro območje so se uvrstile štiri naloge (6 postavk), ki so preverjale znanje jezika (4 postavke) in poustvarjanje neumetnostnega besedila (2 postavki).

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (4 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (2 postavki) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Znanje smo preverjali z nalogo alternativnega tipa in tremi nalogami z zapisom kratkega odgovora.

Učenci:

- uporabijo sklop Ij (**naloga 9.2**);
- v besedilu uporabijo glavni števniki (**naloga 10.2**);
- zapišejo vejico pri naštevanju (**naloga 11.1**);
- slovnično pravilno zapišejo poved (**naloga 11.3**);
- upoštevajo značilno zgradbo dane besedilne vrste – opis oziroma potek igre (**naloga 12.1**);
- tvorijo zaokroženo besedilo v vsaj petih povedih (**naloga 12.3**).

Učenci samostojno tvorijo neumetnostno besedilo in uporabijo več slovničnih pravil.

Zgled: **naloga 11**

Opomba: Druga postavka naloge spada v zeleno območje.

Umetnostno besedilo

Vsebine: V modro območje sta se uvrstili dve nalogi (2 postavki), ki sta preverjali razumevanje in presojanje dejstev umetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (1 postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Znanje smo preverjali z nalogama zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- sledijo časovnemu zaporednemu toku dogodkov – določijo konec zgodbe (**naloga 06.1**);
- si izmislijo in zapišejo domišljijско besedilo – upoštevajo ravnanje književne osebe v nadaljevanju pravljice (**naloga 08.1**).

Učenci znajo določiti konec toka dogodkov. Pokažejo širši besedni zaklad in samostojno tvorijo umetnostno besedilo tako, da se ravnanje nanaša na značajске lastnosti oseb.

Zgled: **naloga 8.1**

Opomba: V modro območje se je uvrstila le 1. postavka naloge, 2. in 3. postavka sta nad modrim območjem.

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65-odstotno uspešnostjo.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: Z nalogami smo preverjali znanje jezika (1 postavka) in poustvarjanje neumetnostnega besedila (3 postavke).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (2 postavki) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (1 postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Nad modrim območjem so naloga alternativnega odgovora in tri naloge zapisa kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:

- odgovarjanju na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – iz dodatka k besedilu (**naloga 06.2**);
- poznavanju značilne zgradbe besedilne vrste (**naloga 07.1**);
- določanju sopomenk danim besedam – protipomenka besede preprost (**naloga 08.1**);
- uporabi slovničnih in pravopisnih pravil (**naloga 12.4**).

Pri analizi nalog nad modrim območjem lahko ugotovimo, da učenci niso zanesljivi pri iskanju podatkov iz dodatkov k besedilu. Pri samostojnem tvorjenju kratkega neumetnostnega besedila (npr. navodilo za igro) nezanesljivo uporabljajo vsa slovnična in pravopisna pravila.

Zgled: **naloga 7**

Umetnostno besedilo

Vsebine: S štirimi nalogami (8 postavk) smo preverjali poustvarjanje umetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (6 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (2 postavki) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Nad modrim območjem so naloge zapisa kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:

- prepoznavanju značilnosti pravlјice (**nalogi 05.1 in 05.2**);
- sledenju časovnemu zaporedju toka dogodkov (**naloge 06.2, 06.3 in 06.4**);
- iskanju razlage za ravnanje književnih oseb, izpeljane iz literarnega dogajanja (**naloga 07.1**);
- zapisu zaokroženega besedila v vsaj petih povedih in upoštevanju strukturnih elementov besedila (**naloga 08.2**);
- uporabi slovničnih in pravopisnih pravil (**naloga 08.3**).

Pri analizi nalog nad modrim območjem lahko ugotovimo, da učenci ne prepoznajo značilnosti pravlјice v danem besedilu. Slabo določijo časovni potek vseh dogodkov. Težko razumejo in podajo razlago za ravnanje književnih oseb. Nezanesljivi so pri samostojnem zapisu zaokroženega in povezanega besedila ter pri uporabi vseh slovničnih in pravopisnih pravil v tem zapisu.

Zgled: **naloga 7**

Preglednica: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 6. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
I. DEL (Neumetnostno besedilo: Prijazna kravica, Znanka ali uganka 6, Slovenščina za 6. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 2008.)							
1.	01.1	1	Neumetnostno besedilo	prepozna vrsto besedila;	M	I	zeleno
2.	02.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (o čem pripoveduje besedilo);	T	I	rumeno
3.	03.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (o čem pripoveduje besedilo);	T	I	zeleno
4.	04.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz osnovnega besedila (potek delovnega postopka);	M	I	zeleno
	04.2	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz osnovnega besedila (potek delovnega postopka);	M	I	rdeče
	04.3	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz osnovnega besedila (potek delovnega postopka);	M	I	rumeno
	04.4	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz osnovnega besedila (potek delovnega postopka);	M	I	zeleno
	04.5	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz osnovnega besedila (potek delovnega postopka);	M	I	zeleno
5.	05.1	1	Neumetnostno besedilo	določi zaporedje dejanj;	T	I	rumeno
	05.2	1	Neumetnostno besedilo	določi zaporedje dejanj;	T	I	zeleno
	05.3	1	Neumetnostno besedilo	določi zaporedje dejanj;	T	I	rumeno
6.	06.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila (dodatek k besedilu);	M	I	zeleno
	06.2	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila (dodatek k besedilu);	M	I	nad modrim
	06.3	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila (dodatek k besedilu);	M	I	rumeno
	06.4	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila (dodatek k besedilu);	M	I	rumeno
7.	07.1	1	Neumetnostno besedilo	pozna značilno zgradbo dane besedilne vrste;	T	II	nad modrim
8.	08.1	1	Jezik	danim besedam določi protipomenko;	T	II	nad modrim
	08.2	1	Jezik	danim besedam določi protipomenko;	T	II	rdeče
	08.3	1	Jezik	danim besedam določi protipomenko;	T	II	rdeče
9.	09.1	1	Jezik	uporabi sklop nj;	T	II	zeleno
	09.2	1	Jezik	uporabi sklop lj;	T	II	modro
10.	10.1	1	Jezik	v besedilu uporabi vrstilni števnik;	M	II	rumeno
	10.2	1	Jezik	v besedilu uporabi glavni števnik;		II	modro
11.	11.1	1	Jezik	pravilno uporabi vejico pri naštevanju;	T	II	modro
	11.2	1	Jezik	pravilno uporabi končno ločilo;	T	II	zeleno
	11.3	1	Jezik	slovnično pravilno zapiše poved;	T	II	modro
12.	12.1	1	Neumetnostno besedilo	upoštevata značilno zgradbo dane besedilne vrste;	T	III	modro
	12.2	1	Neumetnostno besedilo	piše krajše smiselno besedilo;	T	III	rdeče
	12.3	1	Neumetnostno besedilo	tvori zaokroženo besedilo v vsaj petih povedih;	T	III	modro
	12.4	1	Neumetnostno besedilo	uporabi slovnična in pravopisna pravila.	T	III	nad modrim

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
II. DEL (Umetnostno besedilo: F. Lainšček, Kovačeva hvaležnost, Svet iz besed 6, Rokus, Ljubljana 2004.)							
1.	01.1	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (avtor besedila);	M	I	rumeno
	01.2	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (naslov besedila);	M	I	zeleno
2.	02.1	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila – kdo so književne osebe (glavne osebe);	M	I	zeleno
	02.2	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila – kdo so književne osebe (stranske osebe);	M	I	zeleno
3.	03.1	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (o čem pripoveduje književno besedilo);	T	I	rumeno
	03.2	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (o čem pripoveduje književno besedilo);	T	I	rumeno
4.	04.1	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (o čem pripoveduje književno besedilo);	T	I	zeleno
	04.2	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (o čem pripoveduje književno besedilo);	T	I	zeleno
	04.3	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (o čem pripoveduje književno besedilo).	T	I	zeleno
	04.4	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila (o čem pripoveduje književno besedilo);	T	I	zeleno
5.	05.1	1	Umetnostno besedilo	prepozna eno značilnost pravljice;	T	II	nad modrim
	05.2	1	Umetnostno besedilo	prepozna dve značilnosti pravljice;	T	II	nad modrim
6.	06.1	1	Umetnostno besedilo	sledi časovnemu zaporednemu toku dogodkov;	T	II	modro
	06.2	1	Umetnostno besedilo	sledi časovnemu zaporednemu toku dogodkov;	T	II	nad modrim
	06.3	1	Umetnostno besedilo	sledi časovnemu zaporednemu toku dogodkov;	T	II	nad modrim
	06.4	1	Umetnostno besedilo	sledi časovnemu zaporednemu toku dogodkov;	T	II	nad modrim
7.	07.1	1	Umetnostno besedilo	najde razlago za ravnanje književnih oseb, izpeljano iz literarnega dogajanja;	T	II	nad modrim
8.	08.1	1	Umetnostno besedilo	si izmisli in zapiše domišljjsko besedilo (piše nadaljevanje pravljice);	T	III	modro
	08.2	1	Umetnostno besedilo	tvori zaokroženo besedilo v vsaj petih povedih in upošteva strukturne elemente besedila;	T	III	nad modrim
	08.3	1	Umetnostno besedilo	uporabi slovnična in pravopisna pravila.	T	III	nad modrim

LEGENDA:

Naloga: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja in *Navodilih za vrednotenje*;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina: zapisana vrsta besedila, z uporabo katere rešujemo vprašanje/del naloge/nalogo; neumetnostno besedilo, umetnostno besedilo oziroma JEZIK, če z vprašanjem/delom naloge/nalogo preverjamo slovnična in pravopisna pravila;

Cilj – učenec: zapisan cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Učnem načrtu*;

Standard znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; M – minimalni, T – temeljni; povzeto po *Učnem načrtu*;

Taksonomska stopnja (po Bloomu): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge; I. – znanje in prepoznavanje, II. – razumevanje in uporaba, III. – analiza in sinteza ter vrednotenje;

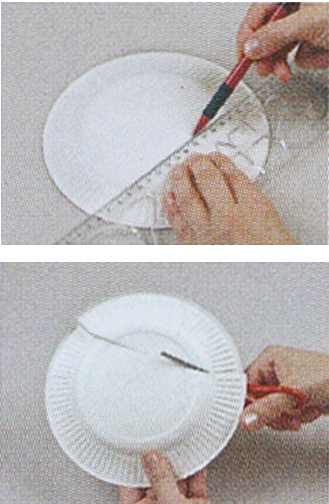

Območje: zapisno območje, v katerega se je uvrstilo vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Opisih dosežkov učencev NPZ-ja v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS-om*.

PRILOGA 1

BESEDILO 1

Prijazna kravica

Lutke lahko izdelamo iz najrazličnejših predmetov. Papirnati krožnik za enkratno uporabo je kot nalašč za izdelavo obraza preproste ploske lutke, saj lahko izkoristimo njegovo izbočeno obliko.

1.	<p>Za osnovo lutke potrebujemo dva papirnata krožnika, rjavi in rožnati papir, škarje, debel rdeči flomaster in tekoče lepilo za papir. En krožnik prerežemo približno na polovici.</p>	
2.	<p>Večji kos po robu namažemo s tekočim lepilom za papir.</p>	
3.	<p>Preden se posuši, ga obrnemo in prilepimo na drug krožnik. To je osnova za lutko. Nastali 'žepek' se bo uporabljal za držalo lutke. Treba je le še izdelati dodatke, s katerimi določimo, kaj lutka predstavlja.</p>	
4.	<p>Ušesa za kravico izdelamo iz rjavega papirja. Nekoliko boljši videz ušes dobimo, če ju zarezemo od spodnjega roba do približno sredine vsakega ušesa.</p>	

1

5.	En rob zareze namažemo z lepilom in čezno zalepimo drug rob. Ušesa prilepimo na zgornjo stran glave, nad njimi pa še rogove, ki jih izdelamo iz ostankov prvega krožnika.	
6.	Dodamo še značilen rožnati gobček, na katerega z rdečim flomastrom narišemo še okrogle nosnice in usta. Oči izrežemo iz rjavega papirja in jih prilepimo nad gobček.	
7.	Lutko vodimo tako, da jo držimo za 'žepek' na zadnji strani glave.	

Iz tega preprostega materiala lahko izdelamo tudi drugačne lutke. Če prilepimo klapasta ušesa in radovedne oči ter narišemo smrček, dobimo igrivega psička. Če narišemo žarečo grivo in prilepimo koničasta ušesa, dobimo prisrčnega levčka.

Več idej za lutke lahko najdete na naslovu: <http://www.knjigca.si/lutke>.

SLOVAR:

klapasta ušesa – povešena ušesa

(Prirejeno po: Prijazna kravica, Znanka ali uganka 6, Slovenščina za 6. razred osnovne šole, str. 105, Modrijan, Ljubljana 2008.)

PRILOGA 2

BESEDILO 2

Feri Lainšček

Kovačeva hvaležnost

Nekoč so živeli trije bratje. Z mamo so živeli v leseni koči. Ker so se težko preživljali, jih je mati poslala v svet z naročilom, da naj je ne pozabijo in se čez sedem let vrnejo.

Najstarejši je obogatel s pekarno, drugi z gostilno. Najmlajši brat pa je v predmestju naletel na starega kovača, ki je iskal vajenca. Kovačija je bila majhna in revna, kovač pa star in slaboten, da ni mogel več dvigniti kladiva. Fantu se je starec zasmilil in je ostal pri njem. Iz leta v leto sta pridelala le za kruh in za kaj boljšega ob nedeljah.

Starejša brata sta mlajšemu ves čas prigovarjala, naj si vendar poišče boljšo službo. Ta pa je bil dobrega srca in je starega moža že tako vzljubil, da ni želel o tem niti slišati. Brata sta ga zaradi tega celo zasmehovala. Toda najmlajši jima tega ni zameril. »Velika sreča je, da sta vsaj vidva bogata,« jima je odgovarjal. »Mama bo gotovo zelo vesela in je moja revščina ne bo preveč žalostila.«

Minilo je sedem let in bratje so morali izpolniti obljubo, ki so jo ob odhodu dali materi.

Starejša brata sta se domov vračala s tremi vozovi, na katerih sta tovorila svoje bogastvo. Najmlajšemu pa je stari kovač podaril le košarico orehov, ki jih je tisto zimo sušil na peči. »Sam vidiš, da je to res vse, kar ti lahko dam v zahvalo,« mu je šepnil kovač s solzami v očeh. »Ravno toliko jih je, da ti bo mama ob prihodu lahko spekla potico. Enega pa boš posadil in iz njega bo zraslo drevo, ki te bo spominjalo name, ko me ne bo več na svetu.«

Bratje so se vrnili domov in mati je bila vseh treh enako vesela. Spekla je veliko okusno orehovo potico, a se je starejša brata nista niti dotaknila. Bila sta užaljena. Mati je le objela vse tri sinove in ni rekla ničesar.

2

Najstarejši sin je zgradil pekarno, ki je slovela po najboljšem kruhu. Drugi je postavil gostilno, ki je bila edina daleč naokoli in je bila vedno polna. Najmlajši pa je za hišo posadil oreh in ostal pri materi. Živela sta skromno, tako kot večina ljudi.

Prišli so hudi časi in tudi starejša brata sta se morala navaditi na skromno življenje. Ravno takrat pa je prvič obrodil oreh, ki ga je najmlajši sin posadil za hišo. Ko je strl prvi oreh, je ugotovil, da so njegova jedrca zlata. Čisto zlato pa je potem našel tudi v vseh drugih oreh s tega čudežnega drevesa. Bilo ga je toliko, da sta lahko z materjo dobro živela vse do konca svojega življenja. Še starejšima bratoma je lahko primaknil kak zlatnik, če sta bila v stiski.

(Odlomek)

(Prirejeno po: F. Lainšček, Kovačeva hvaležnost, Svet iz besed 6, Samostojni delovni zvezek za branje v 6. razredu devetletne osnovne šole in 5. razredu osemletne osnovne šole, str. 111, Rokus, Ljubljana 2004.)

I. DEL

Pozorno preberi besedilo 1 in reši naloge.

1. Poimenuj vrsto besedila, ki si ga prebral.
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Opis delovnega postopka.
- B Opis znane osebe.
- C Opis domačega kraja.
- D Opis zanimivega dogodka.

(1 točka)

2. Iz česa je sestavljena osnova lutke?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Iz dveh plastičnih krožnikov.
- B Iz dveh papirnatih krožnikov.
- C Iz dveh kosov rjavega lesa.
- D Iz dveh kosov rjavega blaga.

(1 točka)

3. Iz česa izdelamo ušesa?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Iz rožnatega papirja.
- B Iz rjavega papirja.
- C Iz rjavega blaga.
- D Iz rdečega blaga.

(1 točka)

1

4. Ali so glede na prebrano besedilo spodaj zapisane trditve pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) Ušesa prilepimo na zgornjo stran glave.	DRŽI	NE DRŽI
b) Rogove izdelamo iz ostankov prvega krožnika.	DRŽI	NE DRŽI
c) Z modrim flomastrom narišemo še okrogle nosnice in usta.	DRŽI	NE DRŽI
d) Oči prilepimo pod gobček.	DRŽI	NE DRŽI
e) Lutko držimo za 'žepek' na sprednji strani glave.	DRŽI	NE DRŽI

(5 točk)

5. Določi pravilen vrstni red opravil, tako da na vsako črto, glede na prebrano besedilo, napišeš ustrezno zaporedno številko opravila (1–3).

___ Lutki narišemo usta in nosnice.

___ Izdelamo osnovo za lutko.

___ Izdelamo ušesa in rogove.

(3 točke)

6. Ali so glede na prebrano besedilo spodaj zapisane trditve pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) Iz preprostega materiala lahko izdelamo tudi drugačne lutke.	DRŽI	NE DRŽI
b) Če prilepimo majhna ušesa in radovedne oči ter prilepimo smrček, dobimo igrivega psička.	DRŽI	NE DRŽI
c) Če narišemo žarečo grivo in prilepimo koničasta ušesa, dobimo prsrčnega levčka.	DRŽI	NE DRŽI
d) Več idej za lutke lahko najdete v šolski knjižnici.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

7. Kaj pomenijo številke od 1 do 7 na levi strani besedila, ki si ga prebral?

Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

8. Vsaki besedi spodaj določi protipomenko.

Protipomenko napiši na črto.

a) preprost – _____

b) spodnji – _____

c) večji – _____

(3 točke)

1

9. Na črto dopolni poved tako, da uporabiš ustrezno besedo iz oklepaja.

a) Miška se je skrila v (luknjo / lukno) _____ .

b) Oblikovali smo (kroglo / kroglo) _____ iz plastelina.

(2 točki)

10. Dopolni poved. Števniki (v oklepaju) napiši z besedo na črto.

a) Tine je bil (8.) _____ na matematičnem tekmovanju.

b) Njegov najboljši dosežek so (3) _____ priznanja s tekmovanja
Računanje je igra.

(2 točki)

11. Popravi dve pravopisni napaki in na črte napiši pravilno poved.

Boris rad bere smešne zgodbe knjige o živalih in pravljice

(3 točke)

12. Na črte v vsaj petih povedih napiši navodila za igranje katerekoli družabne igre. Iz napisanih navodil mora biti jasen potek in kaj je cilj igre. Pazi na pravopisna in slovnična pravila.

(4 točke)

2

II. DEL

Pozorno preberi besedilo 2 in reši naloge.

1. a) Kdo je napisal prebrano besedilo?
Ime in priimek avtorja napiši na črto.

- b) Na črto napiši naslov prebranega besedila.

(2 točki)

2. Kdo nastopa v zgodbi?
Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Mati in hči.
- B Mati in trije sinovi.
- C Mati in mizar.
- D Star kovač.
- E Star krojač.

(2 točki)

3. Kaj sta imela starejša dva sinova v zgodbi?
Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Pekarno.
- B Kmetijo.
- C Gostilno.
- D Trgovino.
- E Kovačijo.

(2 točki)

4. Ali so glede na prebrano besedilo spodaj zapisane trditve pravilne?
Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.
Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) Najmlajši je obogatel s pekarno.	DRŽI	NE DRŽI
b) Kovačija je bila majhna in bogata.	DRŽI	NE DRŽI
c) Kovač je bil star in slaboten.	DRŽI	NE DRŽI
d) Fantu se je stari kovač zasmilil.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

5. Zgodba, ki si jo prebral, je pravljica. Katere značilnosti pravljice najdeš v njej?

Na črti napiši dve značilnosti.

(2 točki)

2

6. Določi pravilen vrstni red dogodkov, tako da na vsako črto napišeš ustrezno zaporedno številko dogodka (1–4).

___ Najmlajši brat je obogatel in pomagal starejšima bratoma.

___ Po sedmih letih so se sinovi vrnili domov.

___ Najmlajši brat je skromno živel pri kovaču.

___ V deželo so prišli hudi časi in starejša brata sta težko živila.

(4 točke)

7. Zakaj sta se starejša brata odločila za svoje delo?

Odgovor napiši na črte.

(1 točka)

